

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **D. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 czerwca 2022 r.,

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich, na korzyść skazanej

od postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 28 września 2020 r., sygn. akt IV

Kzw (...), utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt II Ko (...),

p o s t a n o w i ł :

uchylić zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w O. oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w K. i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie wykonawcze w przedmiocie zarządzenia wykonania kary 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec D. B. wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt III K (...).

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt III K (...), Sąd Okręgowy w O. skazał D. B. na karę dwóch lat pozbawienia wolności za popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k., warunkowo zawieszono na okres próby lat pięciu. Skazaną oddano w tym czasie pod dozór kuratora sądowego

(na podstawie art. 73 § 1 k.k.). Następnie, w punkcie 3 wyroku Sąd, na podstawie art. 46 § 1 k.k., zobowiązał D. B. do naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem, przez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonego „K.” sp. z o.o. z siedzibą w K. kwoty 240.370,45 zł. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 6 kwietnia 2015 r.

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy w K., sygn. akt II Ko (...), działając na podstawie art. 75 § 2 k.k., zarządził wykonanie kary dwóch lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanej D. B. wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt III K (...) (k. 243 akt dozoru i warunkowego zawieszenia prowadzonych przez Sąd Rejonowy w K., sygn. akt D (...)). W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że podstawą do zarządzenia wykonania przedmiotowej kary było uchylanie się przez skazaną od obowiązku naprawienia szkody orzeczonej na rzecz pokrzywdzonego „K.” sp. z o.o. z siedzibą w K. w wysokości 240.370,45 zł.

Skazana zaskarżyła powyższe rozstrzygnięcie w całości, stawiając zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. przepisu art. 75 § 2 k.k. W uzasadnieniu wskazała, że w 2016 r. pokrzywdzona spółka „K.” sp. z o.o. z siedzibą w K. dokonała cesji wierzytelności na rzecz obecnego wierzyciela J. G.. Brak realizacji obowiązku naprawienia szkody wobec cesjonariusza nie może być uznany za niewykonanie obowiązku w rozumieniu art. 75 § 2 k.k. i nie może stanowić podstawy do zarządzenia kary warunkowo zawieszanej. Dodatkowo wskazała, że nie uchyła się od tego obowiązku - pokrzywdzona spółka została zlikwidowana, a skazana pozostaje w kontakcie z obecnym wierzycielem, z którym zawarła porozumienie w przedmiocie spłaty zadłużenia (k. 245 akt dozoru i warunkowego zawieszenia prowadzonych przez Sąd Rejonowy w K., sygn. akt D (...)).

Postanowieniem z dnia 28 września 2020 r., sygn. akt IV Kzw (...), Sąd Okręgowy w O. zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy. W uzasadnieniu wskazał, że słuszności stanowiska Sądu Rejonowego nie podważają argumenty podniesione w treści środka odwoławczego. W szczególności przyjęto, że cesja wierzytelności pozostaje bez znaczenia z punktu widzenia prawa karnego. To samo tyczy się, zdaniem Sądu *ad quem*, likwidacji wierzyciela. Dodatkowo uzasadniono, że: „w stosunku do skazanej zapadły w okresie próby dwa nowe wyroki skazujące,

przez co uznać należy, że rażąco naruszyła porządek prawny” (k. 268 akt doзору i warunkowego zawieszenia prowadzonych przez Sąd Rejonowy w K. sygn. akt D (...)).

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść skazanej, wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k., poprzez przeprowadzenie wadliwej kontroli odwoławczej i nienależyte rozpoznanie podniesionego przez skazaną w zażaleniu zarzutu naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 75 § 2 k.k., polegającego na zarządzeniu wykonania orzeczonej kary dwóch lat pozbawienia wolności, z powodu niewykonania przez skazaną obowiązku naprawienia szkody nałożonego na podstawie art. 46 § 1 k.k. - mimo, że pokrzywdzony dokonał cesji wierzytelności wynikającej z przestępstwa popełnionego na jego szkodę na rzecz innego podmiotu.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o:

1. wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 28 września 2020 r., sygn. akt IV Kzw (...), na podstawie art. 532 § 1 k.p.k.;
2. uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt II Ko (...), a następnie umorzenie postępowania wykonawczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Rzecznik Praw Obywatelskich ma rację wskazując, że wydając zaskarżone postanowienie Sąd Okręgowy nie nadał właściwego znaczenia okoliczności przelewu wierzytelności na inny podmiot, a co za tym idzie zwolnienia skazanej z obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego K. sp. z o.o. Z załączonej do akt sprawy umowy z dnia 23 listopada 2016 r. niewątpliwie wynika, że pokrzywdzona spółka K. dokonała cesji wierzytelności na rzecz obecnego wierzyciela J. G. (k. 335, t. II). W tej sytuacji, jak trafnie wskazał skarżący niedopuszczalne było zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 75 § 2 k.k., z powodu niewywiązania się przez skazaną z nałożonego wyrokiem obowiązku naprawienia szkody. Zgodnie bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem, *dokonanie przez*

pokrzywdzonego cesji roszczeń wynikających z orzeczonego na jego rzecz obowiązku naprawienia szkody powoduje, iż wykonanie takiego obowiązku staje się bezprzedmiotowe, natomiast brak jego realizacji względem podmiotu trzeciego, który nabył w drodze cesji przedmiotową wierzytelność, nie może być uznany za niewykonanie obowiązku probacyjnego w rozumieniu art. 75 § 2 k.k. W konsekwencji więc, w takiej sytuacji, gdy doszło do cesji wierzytelności na rzecz innego podmiotu, nawet pomimo niewykonania przez skazanego nałożonego nań obowiązku naprawienia szkody, nie jest dopuszczalne zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2018 r., V KK 44/18 i powoływane tam orzecznictwo).

Z powyższego wynika zatem, że zaskarżone postanowienie zapadło z rażącą obrazą art. 75 § 2 k.k., co bez wątpienia miało istotny wpływ na jego treść. Powyższe oznacza, że Rzecznik Praw Obywatelskich w sposób jednoznaczny wykazał, że w przedmiotowej sprawie zaktualizowała się podstawa kasacyjna z art. 523 § 1 k.p.k., co umożliwiło uwzględnienie kasacji na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Uznanie kasacji za zasadną musiało skutkować uchYLENIEM zaskarżonego postanowienia i umorzeniem - na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. – postępowania wykonawczego w przedmiocie zarządzenia wykonania wskazanej kary pozbawienia wolności, orzeczonej wobec D. B. wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt III K (...). W dniu 6 października 2020 r. upłynął już bowiem zarówno okres próby, jak i sześciomiesięczny okres po jego zakończeniu, w którym możliwe było zarządzenie wykonania tej kary.

W związku z treścią postanowienia bezprzedmiotowe stało się rozpatrzenie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia na mocy art. 532 § 1 k.p.k.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.